

5. Іовенко В.М. Популяційно – генетична оцінка порід, типів і ліній овець південного регіону України у зв'язку з їх походженням та напрямком продуктивності: Автореф. дис...д-ра с.-г. наук: 06.02.01 / К., 1999. – 35с.
6. Іовенко В.М., Кириченко В.А. Характеристика генетичної структури асканійського типу багатоплідних каракульських овець за окремими білками та ферментами крові // Таврійський науковий вісник. – Херсон: Айлант. – 2001. – С. 65-69.
7. Меркурьєва Е.К. Биометрия в селекции и генетике сельскохозяйственных животных – М.: Колос, 1970. – 423с.
8. Плохинский Н.А. Биометрия. – М.: Изд. МГУ, 1970. – 365 с.
9. Kubek A., Trakovic A., Gajdosik M., Gogora J. A drift of polymorphic marker gene in the process of sheep improvement // Anim. Genet. – 1994. – S. 25, №2. – P. 14.
10. Smithies O. Zone electrophoresis in starch gel, group variations in serum proteins of normal human adults // Biochem. J. – 1955. – V.61. – P.629-641.

УДК 636.4.084/087

ВИКОРИСТАННЯ СЕЛЕНУ І БІЛКОВОЇ ДОБАВКИ У РАЦІОНАХ СВИНЕЙ

Н.І.Тофан, методист

Миколаївський державний аграрний університет

В останні роки зоотехнічна наука про годівлю збагатилася даними, які дозволяють вважати, що подальше поліпшення якості годівлі сільськогосподарських тварин повинно бути в основному пов'язане не стільки із збільшенням норми поживних речовин у добовому раціоні, скільки з підвищенням його біологічної цінності та раціональним забезпеченням мікромінеральними речовинами.

Одним із способів вирішення цього питання є збагачення раціонів кормовими добавками, що виробляє мікробіологічна промисловість та доцільність використання мікроелементу селену в раціонах свиней [1, 2, 3].

Проте, щодо використання селену в годівлі свиней виникає необхідність подальших досліджень.

Тому нами була поставлена мета — вивчити вплив мікроелементу селену та роль кормової амінокислотної добавки на ріст та розвиток молодняка свиней.

Науково-виробничі дослідження були проведені в племзаводі “Комсомолец” Арбузинського району Миколаївської області.

На першому етапі дослідження була вивчена ефективність використання солі селену на відгодівлі свиней великої білої породи. Дослідні групи формувалися за принципом аналогів, із врахуванням породи (велика біла), статі (кабанчики-кастрати та свинки), віку (60 днів), ваги (16-17,5) та енергії росту в підготовчому періоді.

Схема досліду по вивченню селену, добавки амінокислотної кормової (ДАК) для забезпечення свиней амінокислотами і мікроелементами приведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Схема досліду

Групи	Кількість голів	Характер годівлі
I - контрольна	12	ОР – основний раціон, що використовувався в господарстві
II - дослідна	12	ОР + 0,15 мг солей селену на 1кг сухої речовини + 3% ДАК замість протеїну кормів тваринного походження
III - дослідна	12	ОР + 0,2мг солей селену на 1кг сухої речовини

Встановлено, що за показниками приросту маси було ефективнішим доповнення раціонів як мікроелементом селеном, так і кормовою амінокислотою добавкою.

Протягом основного періоду (180 днів), жива маса свиней по групах збільшилася в I – контрольній з 19,9 до 104,0 кг; II – дослідній з 20,0 до 115,6 кг; III – з 19,5 до 113,0 кг.

Порівнюючи дані про живу масу та абсолютний приріст не можна не помітити, що кращі показники мали свині 2 дослідної групи. При знятті тварин з відгодівлі різниця в живій масі між 2 дослідною та контрольною групами склала 11,1 % і була статистично вірогідною ($P > 0,99$).

Аналізуючи результати досліду, слід відмітити, що показники росту свиней III дослідної групи також були дещо вищими ніж контрольної. При цьому різниця на користь III дослідної групи склала: по живій масі 8,6%, по відносному приросту – 6,1%.

Визначення середньодобового приросту свиней дало можливість встановити, що в контрольній групі за період досліду він склав 467,2 г, у свиней II та III дослідних груп аналогічний показник був вищим на 13,6 та 11,2%, відповідно. В порівнянні з молодняком контрольної групи (табл.2).

Таблиця 2

Жива маса і середньодобовий приріст дослідного молодняка										
Групи	Жива маса, кг				У % до контролю	Середньодобовий приріст, г				
	Вік, місяців					Вік, місяців				
	2	4	6	8		4	6	8	за дослід	У % до контролю
I – контрольна	19,9-0,16	43,4+0,93	72,0+1,42	104,0+1,90	100,0	391,6	476,6	533,3	467,2	100,0
II – дослідна	20,0-0,18	46,8+0,85	78,2+1,62	115,6+2,23	111,1	466,6	523,3	623,3	531	113,6
III – дослідна	19,5-0,15	45,6+0,82	77+1,19	113,0+2,07	108,6	435,0	523,0	600,0	519,4	111,2

Самий низький показник витрат корму на 1 кг приросту живої маси відмічався в II групі (3,95 к.од.). Контрольна та III дослідна групи за цим показником займали проміжні положення (4,9 та 4,6 к.од. відповідно), (табл.3).

Таблиця 3

Затрати корму по періодах досліду										
Групи	Отримано приросту, кг			Затрати к.од. на 1кг приросту, кг			Затрати перетравного протеїну на 1кг приросту, г			У % до контрольної групи
	за 2-4 місяці	за 4-6 місяці	за 6-8 місяці	за 2-4 місяці	за 4-6 місяці	за 6-8 місяці	за 2-4 місяці	за 4-6 місяці	за 6-8 місяці	
I – контрольна	233	430	663	5,4	4,4	4,9	631,8	514,8	579,1	100,0
II – дослідна	281	499	817	4,0	3,9	4,0	573,3	503,1	533,5	92,1
III – дослідна	318	447	728	4,9	4,3	4,6	468,0	456,3	462,1	79,7

Результати забою піддослідних свиней (табл.4) дозволяють бачити, що абсолютні показники передзабійної маси у тварин II, III групи (115,4...113,4 кг) та маси туші відповідно у підсвинків II, III груп (77 кг та 74 кг) були більш високими, ніж у контрольних (104,4 та 67,6 кг). Характерно також, що молодняк дослідних груп і за абсолютними (43 кг...41,2 кг) і за відносними (55,8... 55,6%) показником виходу м'яса перевищував тварин I-контрольної групи (37,1 кг і 54,8%).

Таблиця 4

Показники	Групи			P
	I – кон- трольна	II – дос- лідна	III – дос- лідна	
	M ± m	M ± m	M ± m	
Передзабійна маса, кг	104,4±0,26	115,4±0,13	113,4±0,16	0,95
Забійний вихід, %	64,7±1,85	66,3±0,66	65,2±0,63	
Маса туші, кг	67,6±1,8	77±0,33	74±0,66	0,95
Склад туші:				
м'яса, кг	37,1±2,08	43±0,13	41,2	0,95
%	54,8	55,8	55,6	
Сала, кг	23,56±1,21	26,2±0,20	24,3±0,60	0,95
%	34,8	34,02	32,8	
Кісток, кг	6,86±0,36	7,6±0,44	8,4±0,96	0,95
%	10,1	9,8	11,3	
Товщина шпигу на рівні 6-7 грудних хребців, см	3,5±0,4	4,23±0,1	3,36±0,2	0,95
Довжина беконної напівтушки, см	77±2,3	80,3±2	78,0±1,66	0,95
Площа м'язового "вічка", кв. см.	30±2,5	35,2±2,01	33,2±2,63	0,95
Площа "вологого п'ятна", кв. см.	8,02±0,29	7,9±0,04	7,92±1,97	0,95

Довжина напівтушок у підсвинків дослідних груп – 80,3 см, 78,0 см – була вищою, ніж у тварин контрольної групи – 77 см, причому у II і III групах відмінності в ній були високо достовірні.

Площа "м'язового вічка" у свиней II групи складала 35,2, III групи-33,2 кв.см, а у підсвинків контрольної групи – 30 кв.см.

Використання в раціоні свиней по 0,15 мг селену та заміна на 3% добавкою амінокислотою кормовою кормів тваринного

походження позитивно впливає на приріст живої маси, витрати корму на одиницю продукції та деякою мірою покращує м'ясні якості у відгодівельного молодняка.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кокорев В., Сушков В. Вплив селену на продуктивність свиней // Свинарство – 2000. – №3. – 17-19 с.
2. Кіщак І., Бугаєвський В. Використання селену в раціонах свиней // Тваринництво України. -1999.-№1-2. -С.22-23.
3. Чернолата Л. Збагачення мікроелементами раціонів свиней // Тваринництво України. -1998.-№8-9.-С.24.

УДК 636.32/ 38.084

ПЕРЕТРАВНІСТЬ ПОЖИВНИХ РЕЧОВИН І БАЛАНС АЗОТУ ПРИ ЗГОДОВУВАННІ ЛАКТУЮЧИМ ВІВЦЕМАТКАМ РІПАКОВОЇ МАКУХИ І РІЗНИХ РІВНІВ МАКРО- І МІКРОЕЛЕМЕНТІВ

О.Л.Гіржева, аспірант

*Інститут тваринництва степових районів ім.М.Ф.Іванова
“Асканія-Нова”*

П.В.Стапай, доктор сільськогосподарських наук

*Львівська національна академія ветеринарної медицини
ім.С.З.Гжицького*

Серед багатьох проблем тваринництва проблема трансформації поживних речовин корму в тваринницьку продукцію займає одне з центральних положень. Саме цей процес, як відомо, включає розщеплення поживних речовин у травному тракті і перетворення їх у нутрієнти, які після всмоктування у харчотравному каналі перетворюються в енергетичні та пластичні субстрати [2, 4].

Біологічна цінність кормів і ефективність їх використання організмом тварин залежить від багатьох факторів, але насамперед від збалансованості раціону за поживними і біологічно активними речовинами, коефіцієнту перетравності та засвоєння.